

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Л. Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ
ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМ. Л. Н. ГУМИЛЕВА
GUMILYOV EURASIAN
NATIONAL UNIVERSITY

Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2015»
атты X Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
X Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2015»

PROCEEDINGS
of the X International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2015»

УДК 001:37.0
ББК72+74.04
Ғ 96

Ғ96

«Ғылым және білім – 2015» атты студенттер мен жас ғалымдардың X Халық. ғыл. конф. = X Межд. науч. конф. студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2015» = The X International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2015». – Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie-2015/>, 2015. – 7419 стр. қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-9965-31-695-1

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001:37.0
ББК 72+74.04

ISBN 978-9965-31-695-1

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2015

Это не позволяет национальной экономике должным образом развиваться, делает ее уязвимой от негативных изменений конъюнктуры мирового рынка и требует немедленного перехода к инновационной модели развития.

Освоение высокотехнологичного рынка является предпосылкой формирования в Украине «запаса прочности», что позволит иметь положительные сдвиги в национальной экономике и ввести действенные меры стабилизации цикличности в кратко-, средне- и долгосрочных периодах. При этом двигателем экономического развития должны стать инновации и технологии шестого технологического уклада, стимулирование которых позволит достичь стабильного экономического роста Украины.

Развитие высокотехнологичного сектора экономики должно включать следующие составляющие [4]:

- повышение инновационной активности промышленных предприятий в направлении создания технологических инноваций;
- усиление связей «наука - производство» в направлении изготовления товаров в соответствии с потребностями рынка;
- стимулирование внутреннего спроса на отечественную высокотехнологичную продукцию;
- формирование научно-производственных комплексов, которые будут обеспечивать полный инновационный цикл от разработки инновации к массовому выпуску инновационного продукта;
- развитие финансирования за счет использования механизмов рынка ценных бумаг, венчурного предпринимательства, льготного кредитования;
- реализация программ поддержки высоких технологий;
- стимулирование экспорта и достижения положительного баланса внешнеэкономической торговли высокотехнологичной продукцией.

Выводы. Таким образом, в настоящее время залогом устойчивого развития национальной экономики является переход к инновационной модели развития. При этом особое значение приобретает становление высокотехнологичных укладов, соответствующих мировому уровню и способных обеспечить надлежащее обновление капитальных благ и повысить конкурентоспособность Украины.

Список использованных источников

1. Герасимчук З.В. Прогнозування та антициклічне регулювання кон'юнктури ринку молочних продуктів України: монографія //З.В. Герасимчук, О.В. Кошій. – Луцьк: Ред.-вид. від. ЛНТУ, 2010. – 636 с.
2. Михайловська О.В. Світовий досвід державної підтримки інноваційних процесів /О.В. Михайловська //Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 11 (53). – С. 101–109.
3. Олешко А.А. Інноваційні чинники макроекономічної динаміки /А.А. Олешко //Проблеми науки. – 2012. – № 4. – С. 16–21.
4. Олешко А.А. Шляхи активізації інноваційного чинника циклічного інноваційного розвитку / А.А. Олешко //Вісник НТУ «ХПІ». – 2013. – № 44(1017). – С. 114 – 120.
5. Сацик В.І. Антициклічне регулювання за умов глобалізації: дис. ... к.е.н.: 08.01.01 /В.І. Сацик. – К., 2006. – 216 с.
6. Kydland F. Time to Build and Aggregate Fluctuation /F. Kydland, E. Prescott //Econometrica. – Vol. 50. – Issue 6. – 1982. – P. 1345–1370.

УДК.330

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЖҰМЫССЫЗДЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӘНЕ ОНЫ РЕТТЕУ ШАРАЛАРЫ

Кузербай Н.К., Абылғазы Ә.Н., Жақан А.Ә.

Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, экономика факультеті, туризм кафедрасының
студенттері, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі - Д. Жөнхан

Жұмыссыздық қоғам өміріне тән құбылыс. Ол бұған дейін де болған, алдағы уақытта да бола бермек. Бұдан кейде әркімге әлеуметтік-экономикалық проблемалар да туындап қалып жатады. Жұмыссыздық және еңбек нарығын реттеу мемлекеттік деңгейдегі өзекті мәселелердің бірі ретінде қала береді. Жұмыссыздықтың артуы елдің ЖҰӨ көлемін төмендетіп, әлеуметтік мәселелерді арттыра түседі, оның әсері көбіне әлеуметтік жағдаймен өлшенеді.

Әсіресе, қазіргі нарық жағдайындағы қатаң талаптар орта жас топтары мен жастар арасында жұмыссыздар санын арттырып отыр. Оның мынандай факторлары бар: кәсіпорындардың біліктілік дәрежесін талап етуі, өндірістің жаппай автоматтандырылып, механикаландырылуы, еңбекті интенсификациялау деңгейінің артуы, әлемдік қаржылық дағдарысқа байланысты өнеркәсіптің т.б. мекемелердің дағдарысқа ұшырауы, тіпті соның кесірінен жабылып қалуы, сондай-ақ мамандандырылудың біржақты жүргізілуі (қаржыгер, мұнайшы) – осындай себептерден жұмыссыздық асқына түсері мәлім. Бұл мәселелер мемлекеттік деңгейде нақты іс-шаралар мен бағдарламалардың болуын қажет етеді. Енді сол-салдарларға тоқталсақ.

Еңбек нарығындағы жұмыссыздықтың мәнін ақпарат көздерін негізге ала отырып, қоғамдық жағдайға әсерін анықтайтын болсақ келесі оң және теріс әсерлермен сипатталады:

Жұмыссыздықтың кері әсерлері төмендегідей сипатталады:

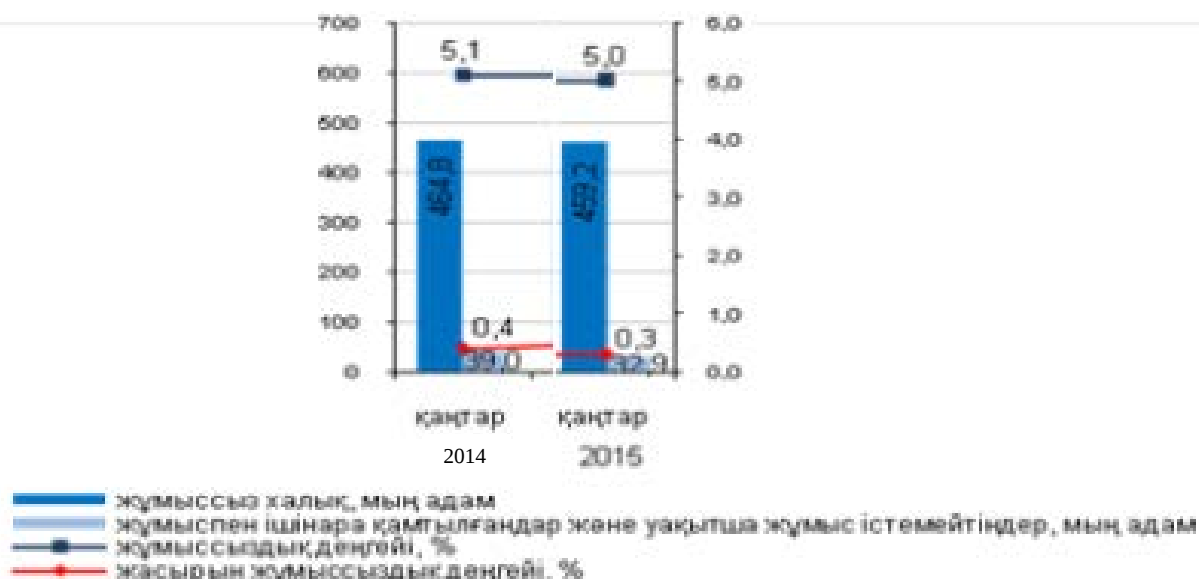
- криминогенді жағдайдың өршуі;
 - халықтың әлеуметтік жағдайының төмендеуі;
 - физикалық және психологиялық аурулардың көбеюі;
 - әлеуметтік дифференцияның өсуі;
 - мамандардың біліктілік қабілетінің төмендеуі;
 - еңбек белсенділігінің төмендеуі т.б.
- Жұмыссыздықтың оң әсерлері төмендегідей сипатталады
- мамандардың бәсекеге қабілеттілігінің артуы;
 - еңбек нарығындағы мамандарға таңдау мүмкіндігінің мол болуы;
 - бос уақытының көбеюі;
 - жұмыс орнын таңдаудағы еркіндік;
 - әлеуметтің мән мен еңбек құндылығының артуы т.б.

Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік деңгейдегі мақсаттардың бірі жастарды жұмыспен қамту. Мемлекеттік жастар саясатының негізгі мақсаттары — ол жастардың бойында қазақстандық патриотизм сезімін қалыптастыру, жастар шығармашылығын дамыту, салауатты өмір салтын қалыптастыру, жастардың жұмыспен қамтылуына ықпал ету, жастар кәсіпкерлігін дамыту, жастар арасында қылмысты болдырмау, отаншылдық құндылықтарды әспеттеу, жастардың әлеуметтік-экономикалық, саяси және басқа да жан-жақты жағдай жасау, рухани-адамгершілік, интеллектуалдық және физикалық әлеуетінің, әлеуметтік мәртебесі мен экономикалық жағдайын, саяси, құқықтық, экологиялық және рухани мәдениетін көтеру, Қазақстан Республикасы президенті Н.Ә.Назарбаев жастарды әлеуметтік қорғауды назардан тыс қалдырмай, өз бақылауында ұстайды. Жастарға қатысты мәселелер қашанда бірінші кезекте. Ел ертеңі жастардың тұлға ретінде қалыптасып, белгілі бір мамандықтың иесі болуы өте маңызды. Елбасы тапсырмаларынан туындайтын міндеттерді саралай келе, жастар тәжірибесін ұйымдастырудың құқықтық нормалары қажет екендігі белгілі болды.

Елдің ел болып, оның болашағының баянды да тұғырлы болуы, сол елдің жастарының қолында. Мемлекет басшысы Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан Республикасын әлеуметтік

жаңғырту бағытындағы тапсырмалары, одан туындайтын міндеттер тұрғындар арасында, әсіресе жастар ортасында қызу талқыланады. Әлеуметтік қорғаудан – әлеуметтік өрлеуге бағытталған Елбасының «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» атты бағдарламалық тұжырымдамасында қазақстандық дамудың мақсаттары мен міндеттері жайлы және ел жастарына деген қамқорлық, оларға барынша жағдай жасау толық айтылған. Жастарды жұмыспен толық қамту, олардың қоғамдағы орнының маңызын арттыру – басты мәселенің бірі. Елбасы «Мен жас ұрпақтың ел болашағы үшін маңызын әрқашанда атап көрсетіп келдім және атап көрсете беремін. Мемлекет әрбір жас адамның өз еліне міндетті түрде қажет болуы үшін бәрін де жасайды» дейді, жылдар ішіндегі экономикалық реформаларды талдау жастар арасындағы жұмыссыздықтың өсе түскендігін көрсетеді [1]. Жас еңбек ресурстарының саны айтарлықтай жоғары, бұл жұмыссыздардың өсе түскендігін болжауға мүмкіндік береді. Белгіленген жұмыс орындарына қабылдаудың қысқара түсуі және орта арнаулы оқу орындарына қабылдаудың азайғандығы, оқу орнын бітірушілердің көпшілігі жұмыссыздар қатарына жатады.

Қазақстан Республикасында жұмыс күшіне деген сұраныс пен ұсыныстың арасындағы айырмашылық өсе түсуде. Мұндай жағдайда халық арасында әлеуметтік қорғансыздық сезімі өсе түседі және олар өздерінің өмірлік деңгейін кез келген жолдармен көтеруге ұмтылады.

Сурет – 1. 2014-2015 жылдардағы қаңтар айындағы Қазақстан Республикасындағы еңбек нарығының көрсеткіштері (бағалау деректері).

1-суретте көрсетілгендей, 2015 жылғы қаңтарда жұмыссыздар саны, бағалау бойынша жұмыссыздық деңгейі 5,0% құрады. Бұл көрсеткіш 2014 жылы 5,1% болған. Демек, 2015 жылды 2014 жылмен салыстырғанда жұмыссыздық деңгейі 0,3 % төмендеген. Бұл көрсеткіз Қазақстандағы еңбек нарығының тұрақты екендігін көрсетеді. «Жұмыспен қамту 2020 жол картасы» бағдарламасында 2015 жылғы қаңтар айының соңына 47,3 мың адам ресми тіркелген. Тіркелген жұмыссыздар үлесі экономикалық тұрғыдан белсенді халықтың 0,5%-ын құраса 2014 жылғы қаңтарда - 0,3% құраған.

Осы мәселелерді мемлекеттік деңгейде реттеу бойынша жұмыспен қамту 2020 жол картасын іске асыруға республикалық бюджеттен келесі мөлшерде ақша ресурстары бөлінген: 2014 жылға – 98,3 млрд. теңге; 2015 жылға – 94,6 млрд. теңге; 2016 жылға – 95,7 млрд. теңге көзделген. Осыдан кейінгі кезеңдерде Бағдарламаны қаржыландыру көлемі

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес республикалық бюджетті ескере отырып, нақтыланатын болған [2].

1 – кестеде көрсетілгендей, Қазақстан өңірлері бойынша 2015-2020жж. дейін жұмыспен қамтамасыз етілуге тиіс адамдар саны жөнінен республикадағы халық санының көптігіне байланысты алдыңғы орында Оңтүстік Қазақстан облысы өңірі тұр. Бұл жалпы жұмыспен қамтылуға тиіс адамдар санының 13,8% құрайды.

Кесте – 1. Қазақстан өңірлері бойынша 2015-2020 жж. дейін жұмыспен қамтамасыз етілуге тиіс адамдар саны, адам

Өңірлер	2015 ж.	2016 ж.	2017 ж.	2018 ж.	2019 ж.	2020 ж.
Ақмола облысы	2560	2569	2695	3046	3523	3860
Ақтөбе облысы	2519	2527	2652	2997	3466	3798
Алматы облысы	5954	5973	6267	7083	8191	8976
Атырау облысы	1698	1704	1788	2020	2337	2560
Батыс Қазақстан облысы	1932	1938	2034	2299	2658	2913
Жамбыл облысы	3410	3422	3590	4057	4692	5141
Қарағанды облысы	4304	4318	4530	5120	5921	6488
Қостанай облысы	3115	3125	3278	3705	4285	4695
Қызылорда облысы	2012	2018	2118	2393	2768	3033
Маңғыстау облысы	1565	1570	1647	1861	2153	2359
Оңтүстік Қазақстан облысы	7187	7210	7565	8550	9888	10834
Павлодар облысы	2539	2547	2672	3020	3493	3827
Солтүстік Қазақстан облысы	2006	2012	2111	2386	2759	3024
Шығыс Қазақстан облысы	4359	4373	4589	5186	5997	6571
Алматы қ.	2420	2427	2547	2878	3329	3648
Астана қ.	4483	4498	4719	5333	6168	6758
Қазақстан Республикасы	52063	52231	54802	61934	71628	78485
www.stat.gov.kz мәліметтері негізінде авторлармен құрастырылған.						

Жұмыссыздықтың көбеюі экономикалық дағдарыс кезіндегі тиімсіз құбылыс. Жұмыссыздықпен күресуді бағалау үшін тиісті ақпараттың үш түрі: болашақ пайыздық мөлшерлемелер туралы ақпарат, меншікті тәуекел сыйлықақысы, корпоративтік табыс және дивидендтер [3].

Қазақстан Республикасында халықты жұмыспен қамту мекемелері жұмыссыздықпен күресу үшін бірнеше шаралар ұйымдастырды. Оларға тоқталатын болсақ: Үкімет Республикалық және жергілікті бюджеттер есебінен қаржыландырылатын әлеуметтік нысандар салу арқылы халықты жұмыспен қамту; несиелендіру тәжірибесін кеңейту; жеке,

қосалқы шаруашылықтарды дамыту тәрізді толып жатқан жұмыссыздықпен күресетін бағдарламаларды қабылдады [4]. Жұмыспен қамтудың белсенді саясатын жүргізу Қазақстан Республикасының Үкіметі қызметінің негізгі әлеуметтік басымдықтарының бірі болып табылады. Жұмыспен лайықты қамтуды қамтамасыз ету – халықты әлеуметтік қорғаудың негізі, адам ресурстары әлеуетін дамыту және іске асырудың маңызды шарты, қоғамдық байлықтың артуы мен өмір сүру сапасын жақсартудың басты құралы.

Қазақстан Республикасындағы жұмыссыздық, жалпы алғанда жұмыссыздық жұмыс күштерін резервациялайтын қойма рөлін атқарады. Өртүрлі структуралық өзгерістерге ұшырау салдарынан пайда болған артық жұмыс күші, белгілі бір уақыттан кейін басқа салаларды меңгеру арқылы жұмыс табады. Бірақ ол үшін оларға мемлекет және қоғам тарапынан көмек қажет. Қарап отырсақ, біздегі жұмыссыздық екі түрлі қарама қайшылыққа кездеседі. Біріншісі кадр тапшылығы болса, екіншісі белгілі бір салаларда оның артықтығы. Осы мәселелер ең бір шешім қиын мәселелер, дегенмен, оны да жоғарыда айтылған үлкен қоғамдық өзгерістер шешеді.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. «Егемен Қазақстан» газеті, 6 ақпан, 2015 жыл.
2. Қазақстан Республикасының статистикалық комитеті <http://www.stat.gov.kz>
3. Джон Н Бойд. «Нарық орының жұмыссыздық жайлы жаналыққа әрекеті». // Scopus жариялау Detail, 2005;60(2).
4. Қазақстан Республикасы, Жұмыспен қамту 2020 жол картасы.

УДК 009

АКТУАЛЬНОСТЬ ФОРМИРОВАНИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ КУЛЬТУРЫ У СТУДЕНТОВ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ

Майбасова Зарина Турсуновна

maibasova@mail.ru

магистр социально-гуманитарного факультета,

Башкирского государственного педагогического университета им. М. Акмуллы,

Уфа, Россия

Научный руководитель – Е.Д. Жукова

Предпринимательство в настоящее время занимает одно из важнейших составляющих экономической сферы в любом государстве. От эффективного функционирования, которого зависит и сбор налогов, и выпуск продукции, и занятость населения, что немало важно качество жизни, что в конечном итоге характеризует экономическое развитие. Именно поэтому огромное значение в развитии предпринимательства на современном этапе имеет государственная поддержка предпринимательства. Поэтому в условиях рыночных отношений перед нашим обществом стоит множество сложных задач, среди которых важное место занимает развитие предпринимательства. Поддержка выражается в создании осознанно определенных условий, важнейшие из которых: экономические, правовые, стимулы для развития бизнеса, инвестирование (вложения как материальные, так и финансовые). Но также важно заметить, что для роста и развития бизнес сферы необходимо получение соответствующего образования и формирование предпринимательской культуры у населения, в частности у студентов. Так как в своей профессиональной деятельности им необходимо применять эти знания как на уровне просто потребителей, так и на уровне производителей (т.е. предпринимателей). Именно это является причиной для формирования предпринимательской культуры и пропаганды бизнеса в среде студентов, применяя при этом различные методы и приемы. При этом возникает главный вопрос как? и где? формировать и